

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Факультет гуманітарної та економічної освіти

Кафедра педагогіки вищої школи

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК СИСТЕМИ ПОЗАШКІЛЬНОЇ
ОСВІТИ**

(найменування навчальної дисципліни)

**підготовки здобувачів
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти**
(вказати рівень вищої освіти)
спеціальності 011– Освітні, педагогічні науки
(шифр і назва спеціальності)
за освітньо-науковою програмою

Освітні, педагогічні науки
(назва освітньої програми)
мова навчання українська

Слов'янськ – 2020 р.

Розробники:

Фатальчук Сергій Дмитрович – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки вищої школи

Рецензенти:

Панасенко Е.А., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Білецький О. А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри педагогіки вищої школи

Протокол № 1 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри Топольник Я.В.
(ПБ)

Погоджено групою забезпечення спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Керівник групи забезпечення С.А.Саяпіна
(ПБ)

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«28» серпня 2020 р.

протокол № 1

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 90	Рік підготовки:	
	2-й	2-й
	Семестр	
	3-й	3-й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 2 самостійної роботи здобувача – 5	10 год.	10 год.
	Практичні	
	20 год.	20 год.
	Самостійна робота	
	60 год.	60 год.
	Вид контролю: залік	

Метою викладання навчальної дисципліни «Становлення та розвиток системи позашкільної освіти» є розкриття теоретичних аспектів становлення та організації навчально-виховного процесу у позашкільлі і формування у майбутнього науковця умінь і навичок ефективного поєднання на практиці теоретичних знань з інноваційними педагогічними методиками і технологіями.

МАТРИЦЯ

результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни «Становлення та розвиток системи позашкільної освіти»

Результати навчання	Методи навчання	Методи контролю
<p>Здатність здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності під час вирішення дослідних і практичних завдань.</p> <p>Готовність розробляти просвітницькі матеріали та програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p> <p>Здатність оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.</p> <p>Готовність підвищувати професійну компетентність у сфері сучасних досягнень педагогічної акмеології.</p> <p>Здатність до розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; пошуку і розробки нових педагогічних методів і освітніх технологій підвищеної ефективності.</p>	<p>Поєднання традиційних, активних та інтерактивних методів навчання з використанням інноваційних технологій:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наочні методи: спостереження, демонстрація, ілюстрація; - словесні методи: лекція (проблемна, лекція-дискусія, лекція-консультація, круглий стіл, лекція-провокація, мультимедійна тощо), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, бесіда, диспут, дискусія, дебати; - практичні методи: обробка довідкової інформації, тезування, рецензування, складання реферату, тез, наукових статей, плану-проспекту наукового дослідження, зокрема з використання інформаційно-комунікаційних засобів навчання (робота із друкованими та електронними інформаційними ресурсами, виконання індивідуальних завдань, тестування); - активні методи навчання: метод проєктів, кейс метод, мозкова атака; - робота з навчально-методичною 	<p>Спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне, письмове опитування, тестовий контроль, взаємоконтроль (взаємооцінювання), самоконтроль (рефлексія, самооцінювання) оцінювання самостійної роботи (наукове повідомлення, доповідь, мультимедійна презентація).</p> <p>Підсумковий контроль (залік).</p>

	<p>літературою (конспектування, анотування, рецензування, написання тез, статей);</p> <p>- відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання: мультимедійні, дистанційні, веб-орієнтовані.</p>	
--	---	--

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	зокрема			усього	зокрема		
		л.	пр.	с.р.		л.	пр.	с.р.
Тема 1. Історичні особливості та передумови становлення позашкільної освіти.	9	2	2	5	9	2	2	5
Тема 2. Теоретичні основи позашкільної освіти. Класифікація закладів.	14	2	2	10	14	2	2	10
Тема 3. Законодавче та нормативно-правове забезпечення організації позашкільної освіти в Україні.	9	2	2	5	9	2	2	5
Тема 4. Організаційні форми навчально-виховної діяльності в закладах позашкільної освіти.	30	2	8	20	30	2	8	20
Тема 5. Навчальна, виховна і науково-методична робота в закладах позашкільної освіти.	28	2	6	20	28	2	6	20
Усього годин	90	10	20	60	90	10	20	60

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ДФН
1	Історичні особливості та передумови становлення позашкільної освіти.	2	2
2.	Теоретичні основи позашкільної освіти. Класифікація закладів.	2	2
3	Законодавче та нормативно-правове забезпечення організації позашкільної освіти в Україні.	2	2
4	Організаційні форми навчально-виховної діяльності в закладах позашкільної освіти.	2	2
5	Навчальна, виховна і науково-методична робота в закладах позашкільної освіти.	2	2
	Разом	10	10

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ДФН
1	Досвід позашкільної освіти в історичній ретроспективі	2	2
2	Напрями діяльності, позашкільних закладів різних типів	2	2
3	Державне регулювання організації позашкільної освіти в Україні.	2	2
4	Основні закономірності, етапи й очікувані результати освітнього процесу в закладах позашкільної освіти	8	8
5	Оновлення та вдосконалення організаційних форм і методів позашкільної освіти	6	6
	Разом	20	20

4.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Суть, мета та пріоритетні завдання позашкільної освіти.	5	5
2	Позашкільна освіта в розвитку особистості, суспільства та держави.	10	10
3	Позашкільна освіта України в умовах інтеграції в європейський освітній простір на початку ХХІ століття.	5	5
4	Історичні основи становлення і розвитку позашкільних навчальних закладів у роботах сучасних українських науковців. (І. Д. Бега, В. В. Борисова, В. В. Вербицького, А. Й. Капської, Б. С. Кобзаря, В. М. Мадзігона, Г. П. Пустовіта, Ю. Д. Руденка, А. Й. Сиротенка, О. В. Сухомлинської та ін.).	20	20
5	Розвиток соціально-педагогічних функцій закладів додаткової освіти дітей.	20	20
	Разом	60	60

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100 – бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання для вхідного, поточного та підсумкового контролю, взаємоконтролю (взаємооцінювання), самоконтролю (рефлексія, самооцінювання), тестового контролю, усного, письмового опитування, оцінювання самостійної роботи (наукове повідомлення, доповідь, реферат, тези, наукова стаття, творче завдання, науковий проект, кейс, мультимедійна презентація), семестровий залік.

7. Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Биковська О. Теоретико-методичні основи позашкільної освіти в Україні : дис. ... докт. пед. наук: 13.00.01. Київ, 2008. 470.
2. Вороніна Г. Л. Розвиток професійної компетентності керівників гуртків позашкільних навчальних закладів у системі післядипломної освіти : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Галина Леонідівна Вороніна ; наук. керівник М. Г. Чобітько ; ДВНЗ «Переяслав-Хмельн. держ. пед. ун-т імені Г. Сковороди». – Переяслав-Хмельницький, 2017. 23 с.
3. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи: підручник / За ред. проф. І.В.Зайченка. Київ Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с.
4. Міленін В.М. Інноваційна модель виховного простору сучасного позашкільного навчального закладу : навч. посіб. К., 2013. 160 с.
5. Навчальна література в системі позашкільної освіти: Навчально-методичний посібник. Автор-укл. Петроченко В. І. Запоріжжя: КЗ «Центр туризму» ЗОР, 2016. 32 с.
6. Семенов О. Особистісне самовизначення школяра в діяльності комплексного позашкільного навчально-виховного закладу : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07. Київ, 2000. 219 с.
7. Холковська І.Л., Волошина О.В, Губіна С.І. Основи педагогічної майстерності : практикум. Вінниця : «Твори», 2019. 240 с.

Допоміжна

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Дубасенюк О.А. Професійна освіта: андрагогічний підхід: монографія. Житомир. Вид. О. О. Євенок, 2018. 452 с.
3. Кабанець М. Розвиток системи педагогічної підтримки обдарованих школярів у східноукраїнському регіоні (кінець ХХ – початок ХХІ ст. : автореф. дис. ... докт. пед. наук: 13.00.01. Київ, 2019. 40 с.
4. Калініна Л. М. Стратегія інноваційного розвитку позашкільного навчального закладу // *Директор школи, ліцею, гімназії: наук.-практ. журн. для керівників закладів освіти*. 2012. № 2. С. 76– 82

5. Кепша Я. Теоретико-методичні основи формування конструктивно-технічної компетентності учнів основної школи в умовах позашкільних навчальних закладів : автореф. дис. ... докт. пед. наук: 13.00.02. Київ, 2011. 40 с.

6. Косар Я. Г. Впровадження інноваційних технологій навчання і виховання в позашкільлі *Трудова підготовка в рідній школі*. 2016. № 1. С. 2–7.

7. Мосякова І. Ю. Напрями стратегічного розвитку закладу позашкільної освіти у змінному середовищі / *Вісник Черкаського університету* : Педагогічні науки. 2018. № 4. С. 58–64.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років: проект. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>
2. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 1 лип. 2014 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Про освіту: Закон України № 38-39 від 05 вер. 2017 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
4. Закон України Про позашкільну освіту № 46, ст.393) 2000р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>